

Prejeto: 12-05-2017	Sig. ž. om
	Prih.
Številka zac. 0073-9/2015	Vred.
Vrednost	

RADIO CENTER d.o.o.

Železna cesta 14

1000 Ljubljana

Maribor, 07. 06. 2017

Agencija za komunikacijska omrežja

in storitve Republike Slovenije

Stegne 7

p.p. 418

1001 Ljubljana

sklic: 0073-9/2015

ZADEVA: Mnenja k predlogu Splošnega akta NURF-4

Spoštovani,

V skladu s pozivom na vaši spletni strani iz dne 14.3.2017 vam v pisni obliki posredujemo naše pripombe in predloge v zvezi s predlogom Splošnega akta o načrtu uporabe radijskih frekvenc NURF-4.

Agencija vsebino predloga Splošnega akta NURF-4 pojasnjuje kot posledico sprememb Ureditve o razporeditvi radiofrekvenčnih pasov (Ur. l. RS. Št 69/13, 1/17). (V nadaljevanju Uredba)

Radio Center d.o.o. podaja pripombe na naslednje dele predloga NURF4.

1.

Uporaba frekvenc za dvosmerne fiksne storitve točka-točka v pasu 1350 – 1400 MHz je možna do 31.12.2020. Za obstoječe dodelitve se v prehodnem obdobju uporabi TDD tehnologija oz. se prerazporedi v druge pasove namenjene za fiksne storitve (priporočamo ozkopasovni del 6GHz pasu v skladu z ECC/REC/(14)06)).

2.

Uporaba frekvenc za fiksne storitve točka-točka v pasu 1427 – 1452 MHz je možna do 31.12.2020. Obstoječe dodelitve se v prehodnem obdobju prerazporedi v pas 1518 – 1530 MHz (za enosmerne analogne zveze) oz. druge pasove namenjene za fiksne storitve (priporočamo ozkopasovni del 6GHz pasu v skladu z ECC/REC/(14)06)).

3.

Uporaba frekvenc za fiksne storitve točka-točka v pasu 1492 – 1518 MHz je možna do 31.12.2020. Obstoječe dodelitve se v prehodnem obdobju prerazporedi v pas 1518 – 1530 MHz (za enosmerne analogne zveze) oz. druge pasove namenjene za fiksne storitve (priporočamo ozkopasovni del 6GHz pasu v skladu z ECC/REC/(14)06)).

Iz zgoraj navedenih točk izhaja, da Agencija želi uporabo frekvenčnih pasov v področju 1350 MHz do 1400 Mhz (V nadaljevanju 1G3) , 1427 MHz do 1452 MHz (V nadaljevanju 1G4) in 1492 MHz do 1518 Mhz (V nadaljevanju 1G5), katerih del se zdaj uporablja za analogne enosmerne mikrovalovne zveze za distribucijo FM radijskih signalov, prekvalificirati za širokopasovne aplikacije, obstoječe uporabnike pa preseliti drugam. Konkretnjših razlogov zakaj je temu tako ne navede.

Po skrbnem pregledu Uredbe sami nismo zaznali razloga, ki bi Agenciji narekoval kaj takega, saj le-ta natančne določitve uporabe teh pasov ne specificira. Kot izhaja iz Uredbe, se lahko ti pasovi še vedno uporabljajo tudi za fiksne mikrovalovne zveze, kar kaže na to, da Agencija spreminja namen predmetnih pasov predvsem po lastni iniciativi, brez tehtnega premisleka o finančnih in operativnih posledicah za obstoječe imetnike.

S predlogom NURF4 v delu, ki zadeva pasove 1G3 in 1G4, se kaže velika mera nekonsistentnosti pri upravljanju s spektrom. Ta dva pasova sta bila za namen mikrovalovnih zvez predana v uporabo šele nedavno (od leta 2009 dalje) in to kljub temu, da je bil takrat ta ukrep deležen velike mere neodobravanja in nasprotovanja. Predvsem z argumenti, da se z uvajanjem novih frekvenčnih pasov nepotrebno draži poslovanje radijskih postaj, saj je bila za realizacijo potrebna nabava nove opreme. (Do 2009 se je za te namene uporabljal le pas 1G5 - od 1510 MHz do 1530 Mhz) Če malce preračunamo - po vpogledu v register ugotavljamo, da je v področju 1G3 in 1G4 trenutno aktivnih 44 mikrovalovnih zvez, ki jih ima v uporabi 20 različnih imetnikov. Povprečna cena za izvedbo mikrovalovne zveze je od 5.000€ dalje (Od tega aktivna oprema cca. 3000€) Če to pomnožimo s 44 dobimo 220.000 €. Če ob tem upoštevamo še, da mora imeti vsak izdajatelj, ki sledi primerom dobre prakse, na zalogi vsaj še en par aktivne opreme v vsakem frekvenčnem pasu za rezervo, moramo k temu prišteti vsaj še 22x 3000€ kar znese dodatnih 66.000€. To znese skupno za 286.000€ opreme, ki v veliki meri še niti iz garancijskih rokov ni, zdaj pa bo postala popolnoma neuporabna.

Hkrati iz točke 3 izhaja, da je namen ukiniti tudi velik del trenutno razpoložljivih kapacitet za mikrovalovne zveze v pasu 1G5. (do 1492 MHz do 1518 MHz). Po vpogledu v register ugotavljamo, da bo s tem ukrepom prizadetih še dodatnih 62 zvez. Skupno imamo po predlogu NURF4 tako 106 prizadetih zvez, za katere bo potrebno na novo iskati tehnične rešitve, kar bo tudi iz operativnega vidika zahtevalo veliko časa in denarja.

Sliko dodatno-poslabša priporočena alternativa – in sicer selitev večine prizadetih zvez v pas 6G, kar je popolnoma nerealno. Za realizacijo tega dela predloga bi bilo ponovno potrebno zamenjati nameščeno infrastrukturo v celoti, oprema za ta frekvenčni pas pa bo vsaj 4 do 8x dražja - trenutno je naši dobavitelji sploh še ne ponujajo. Tudi razširjanje signalov v pasu 6G je precej manj ugodno. Določene zveze bi bilo tako potrebno popolnoma na novo projektirati, saj jih v pasu 6G na enak način enostavno ne bo možno realizirati. Če ta strošek prištejemo k skupni ciferi, se finančna obremenitev, ki jo slovenskim radijskim izdajateljem povzroči predlog NURF4 že lahko meri v milijonih evrovov.

Upoštevati je potrebo, da je analogna radiodifuzija v FM tehniki v svoji pozni zreli dobi. Digitalni radio DAB+, ki veliko njenih problemov odlično rešuje, se vse bolj uveljavlja tudi pri nas in pričakuje se, da bo že čez 5 let pomembno vplival na stanje slovenskega radijskega trga, analogne frekvence pa bodo počasi vse manj relevantne. Zatorej bi bilo smiselno, da se vsi napor radijskega ekosistema v RS že danes v čimvečji usmerjajo v to smer. Agencija lahko kot

regulator zelo vpliva na to. Od izdajateljev se ne bi smelo zahtevati, da ponovno – popolnoma nepotrebno - investirajo v novo opremo za oddajanje v analogni FM tehniki. Obstoječa oprema bi morala izživeti svoj življenjski cikel, vse investicije pa bi morale biti, kolikor se le da, usmerjene v digitalno dobo.

Po vzoru dobrih praks iz tujine bi morali v času sočasnega oddajanja v DAB+ in FM tehniki spodbujati investicije v digitalno oddajanje tudi na način, da se za tiste imetnike, ki to že počnejo, na področju FM oddajanja najde rezerve za sprostitev regulacije, ne pa da se njihovo delovanje še dodatno obremenjuje. Trenutno je vtis, da se z ukrepi kot je predmetni predlog NURF4 počne ravno obratno.

Ob tem ne moremo mimo širših pravnih vidikov. Z ODRF se mora zagotavljati določeno mero nespremenljivosti in s tem pravne varnosti. Načelo pravne varnosti je namreč eno izmed najbolj temeljnih pravnih načel, ki jih zagotavlja Ustava Republike Slovenije. Odločitev Agencije, da, neupoštevajoč položaj in želje imetnikov, le-tem zamenja trenutno uporabljane radijske frekvence, brez tehtnih argumentov, bi po našem mnenju povzročila poseg v že pravnomočno pridobljene pravice, poseg v načelo zaupanja v pravo (slednje še posebej velja, ker je vse navedene upravne akte izdala Agencija sama), poseg v ustavno zagotovljeno svobodo izražanja (39. čl. ustave), ki je še posebej izpostavljena na medijskem področju (6. čl. ZMed). Hkrati bi tak poseg pomenil diskrecijsko poseganje organa v premoženje imetnikov predmetnih odločb, lahko bi ga razumeli tudi kot omejevanje svobodne gospodarske pobude.

Po našem mnenju je zato predlog NURF4 v delih na katere smo podali komentarje v nasprotju z javnim interesom RS. V praksi tega dela na tak način sploh ne bo možno učinkovito izvesti, radijskim postajam pa bo v vsakem primeru povzročilo velike investicijske in operativne stroške, kar bo veliko dodatno finančno breme. Zato je nujno, da se v teh pasovih skuša razporeditev ohraniti kolikor se da enako kot doslej.

V nadaljevanju podajamo naše predloge za ugodnejšo rešitev:

K točki 1

Prizadete zveze pod to točko zasedajo samo del v NURF4 predvidenega 1G3 pasu in sicer le od 1370 MHz do 1382 MHz. Z nekaj preprostimi modifikacijami določenih zvez bi lahko uporabljeno pasovno širino še dodatno zoptimizirali – recimo na 1372 Mhz do 1380 Mhz ali še manj. Zato predlagamo, da se ta ozek že uporabljeni del pasu zoptimizira ter ga ohrani za trenutni namen, preostanek pa razdeli na dva ločena dela – 1. pas od 1350 Mhz do 1372 Mhz in 2. pas od 1380 MHz do 1400 MHz, ki se ju lahko brez težav nameni novi uporabi.

K točki 2

Prizadete zveze pod to točko zasedajo le majhen del 1G4 pasu iz predloga – in sicer od 1428 MHz do 1431 MHz. To bi se verjetno dalo še dodatno zoptimizirati. Agenciji zato predlagamo modifikacijo predloga NURF4 pod to točko tako, da za nov namen predvidi pas od 1431 Mhz do 1452 MHz.

K točki 3

Po vpogledu v register ugotavljamo, da je zožanje pasu 1G5, namenjenega mikrovalovnim zvezam, v predlagani meri preprosto neizvedljivo, zato prosimo Agencijo, da še enkrat razmisli o tem. Najbolje bi bilo, da se predlog modificira tako, da se novi uporabi nameni pas od 1492 MHz

do 1511 MHz. Pas od 1511 MHz do 1530 MHz pa se še dalje uporablja za fiksne mikrovalovne zveze.

S temi tremi predlogi se število z NURF4 prizadetih zvez zmanjša iz 106 na 0, predlagane spektralne dividene v tem delu NURF4 pa se komulativno zmanjšajo le za slabih 18% – torej za 18 MHz ali še manj (iz 101 MHz na 83 MHz ali več). Po našem mnenju je to vsekakor dober kompromis.

Prav tako predlagamo, da se zdaj in tudi v prihodnosti v celoti opusti kakršnokoli razmišljanje o obvezni selitvi mikrovalovnih zvez za analogne radijske programe v pas 6G.

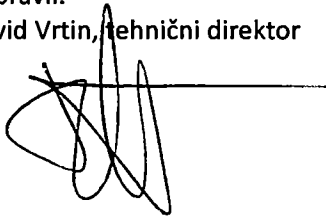
Upamo, da si boste vzeli čas in naše predloge preučili.

Za vsa morebitna dodatna vprašanja smo vam na voljo.

Z lepimi pozdravi,

Pripravil:

David Vrtin, tehnični direktor

Radio Center d.o.o.,
Gregor Memedović, direktor

